22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ١٢٩٨ ՃԷՄԶ. ԷՎ. ١٦ — 40 ՓԱՐԱ.

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԻՐՃԻՒԵԱՍ

22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ١٢٩٧ ՆԻՍԱՆ ٣ — 40 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՑԷ

ԱՎԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Աթինա, 13 ապրիլ

Եունան տէվլէթի, տիւէլի մուազզամանըն թէքլիֆաթընը գապուլ էյլէմիշ իսէ տէ, տէվլէթի Օսմանիէէ տարաֆըն մէթրուքէյի գապուլ տէֆաւ Եունանա թէսլիմ իտէճէկինէ տայիր, տիւէլի միւշարիլէյհիմանէն թէժմինաթ իսթէնմէքտէ տիր :

Լօնտրա, 13 ապրիլ

Լօրտ Պիգընսֆիլտին խայլի զայիֆ տիւշմէսի, մուճիպի էնտիշէ օլմագտա տըր :

Ռօմա, 14 ապրիլ

Մ. Տէբրէթիս, պիլ ճիւմլէ սոլ թարաֆ բուէսասընը հէյէթի վիւքէլաեա տախիլ իթմէք եառը իւզէրինէ միւէսսէս օլան թէրթիպի, Մ. Գաիրօլինին բէտտի իւզէրինէ պոզուլ չըգմատըղընտան, եէնի գապինէթօնու թէշքիլ իթմէքլիքտէն ֆէրաղաթ կէյլէմիշ տիր :

Բարիզ, 14 ապրիլ

Թունուստան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Թունուս պէյի, Գրումիր էշգըեաղընըն մուհաճէմաթընը թէէսիւֆ վէ թէսքին իչին Ֆրանսա իլէ պիրլիքտէ հարէքէթ իթմէքլիլիք ճէվապը բէտտինէ իւրար իտիեօր իսէ տէ, Թունուս սաաքիրինին Ֆրանսըզ սաաքիրի ալէյհինէ տէ մուհարէպէ իթմէսէնէքլէրինի պէյան էյլէեօր :

Վիէննա, 14 ապրիլ

Վիէննա ղազէթալարը, տէվլէթլէր թէքլիֆինին Եունանիսթանա թարաֆընտան գապուլ օլունմասընը թագտիր իլէ, պիր ան էվվէլ հուտուտը ճէտիտէյի թահտիտ իթմէք վէ թէրք օլունան արազիյի Եունանիսթանա թէրք էյլէմէք իւզրէ, տէվլէթլէրին նէզարէթի ալթընտա թաշքիլի պիր միւխթէլիթ գօմիսիօն թէշքիլի լիւզումունու պէյան իտիեօրլար :

ԱԺԱՆՍ ՌԷՕԹԷՐ

Լօնտրա, 14 ապրիլ

Թայմզ վէ Սթէնտըրտ ղազէթալարը, պու սապահ Օսմանլը վէ Եունան մէսէլէսի իւզէրինէ պէնտը մախսուսլար նէչըր իտիպ, 7 ապրիլ թարիխլի տէվլէթլէրին նօթասընտա միւնտէրիճ թէքլիֆաթըն Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան գապուլ օլունտուղունտան տօլայը, պէեանը մէմնունիէթ իթմէքտէ տիրլէր :

Լօնտրա, 24 ապրիլ

Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին խաըճիյէրինտէն օլուպ, Իրլանտա զէրրա իթթիհատը միւթէպէրան ազասընտան Մ. Կօրտօն, տիւնքի կիւն Դէյրմօրիս նամ մահալլտէ էհալիյի գանուն ալէյհինէ թէշվիգ իթմէք թէօհմէթիլէ ահզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր :

Լօնտրա, 14 ապրիլ

Ճէնուպի Աֆրիգատա Պալուճօ աշիրէթի բուէսասը, Սըր Հէրքիւլ Ռօպինսըն նամ զաթըն վէսաթաթընը գապուլ իթմիքլէրինտէն, Ինկիլիզլէր իլէ աշիրէթի մէզգուրէ պէյնինտէ չաեանը խօշնուտի սուրէթտէ ազըր միւսալէհա օլունմասը մէմուլ տուր :

Լօնտրա, 15 ապրիլ

Սօն կիճէքի բարօբթօլար պիր խայլի եիւք խապէրի վէրիեօրլար : Խաթթանըն իշթահը եէրինէ կէլիպ, պիր աղ չէյ եէմիշ, գուվվէթի տըթմըշ, վէ նէֆէս ալըպ վէրմէսի պօզուլմա եօքուռլուկինտէն խալի պուլունմուշ տուր :

Բէթրէսպուրկ, 15 ապրիլ

Միւթէվէֆֆա իմբէրաթօրուն գաթիլէրինտէն մաատամ Հօֆման համիլէ օլտուղունտան, վազը համլ իտէնէ գատար աֆլմահաճագ տըր : Տիկէրլէրի պու կիւն ասըլաճագ տըրլար :

Լօնտրա, 15 ապրիլ

Խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Էմիրին ֆամիլեասը, մարտ 3 տէ Բէսապիլէ միւթէվէճճիհէն Թաշքէնտէն հարէքէթ իթմիշ տիր :

ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻՑԷ

Տիւնքի Թայմ տիւ Պօսֆօրուն պէեանընա կէօրէ, տէվլէթլէրին Եունանա իթտիֆաքլէրի թէքլիֆ հագգընտա իքի րիվայէթ պուլունուպ, պիր րիվայէթէ կէօրէ, Էվրօբա պազը թադիլաթը ճիւզիէէ իլէ տէվլէթի Օսմանիէնին թէքլիֆինի գապուլ էյլէմիշ տիր :

Թատիլաթը մէզքիւրէ տախի Բունթա նամ մահալլին թէրքինտէն վէ Բրէվէզա իստիհքեամլարընըն հէտմինտէն, Արթա քէօրֆէզինին պիթարաֆ հալէ գօնմասընտան իպարէթ տիր :

Էվրօբա ղազէթալարընտա կէօրիւլէն տիւկէր պիր րիվայէթէ կէօրէ, Ինկիլթէրրա գապինէթօսու, Բրէվէզա գասապասըյլէ գաղանըն տախի թէրքի խուսուսունտա իսթիհքեամաթըն հէտմի, վէ քէօրֆէզին պիթարաֆ օլմասը չարթընտա իսրար իթմիշ տիր :

Պինաէն ալէյհ, Բրէվէզանըն տախի տէվլէթլէր թարաֆընտան Եունանա թէքլիֆ օլունան խաթթատա տախիլ օլուպ օլմատըղը հէնուզ մէճհուլ օլտուղունտան, Աթինատա տէվլէթլէրին Բրէվէզանըն տախի թէքլիֆ իթտիֆաքլէրի, վէ Պապը Ալիյի պու խուսուստա իգնա իտէճէքլէրի իւմիտ օլունուեօր իմիշ :

Հէր նէ հալ իսէ, Եունան գապինէթօսունուն ճէվապը իւզէրինէ, Տէրխասատէթտէ միւքաալէմաթը ճէրիանէ պէտ օլունաճագ տըր :

—Ալմանիա իմբէրաթօրու թարաֆընտան Աթինատա Ալմանիա էլչիսի Մ. Ռատօվից վասըթասըյլա Եունան գըրալընա չիֆրէլի վէ ուզուն պիր թէլէկրաֆ քէչիտէ օլունտուղունտան, Եունան հիւքիւմէթինին միւշարիլէյհ իմբէրաթօրուն մէզքիւր թէլէկրաֆը իւզէրինէ Էվրօբա թէքլիֆինի գապուլ իթտիկի մէրվի տիր :

Սագըզ ֆէլաքէթզէտէկեանընա իհանէ ճէմ իթմէք իւզրէ, Պէյօղլու վէ Գալաթատա քէայըն գահվէլիք քիլիսէլէրինին պաշ բահիպլէրի թարաֆընտան, պիր ճէմիյէթի մախսուսէ ագտ օլունարագ, պունտա, կէլէճէք բազար կիւնիւ իճրա օլունաճագ պէօյիւք պիր վէսիլէսիյլէ քիլիսէլէրինէ կէլէճէք զէվաթըն իհանէյի համիյէթմէնտանէլէրինէ միւրաճաաթ օլունմասընա, վէ իհանէ վէրէճէք զէվաթըն էսամիսի պիրէր տէֆթէրի մախսուսէ գայտ օլունուպ, Պէյօղլու ղազէթալարընտան պիրի վասըթասըյլա իլան իթտիրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ մէզքուր տուր :

—Իտարէյի մախսուսէնին Սէլանիք նամ վափօրու Պաթումտան օլա մուհաճիրլէրինի համիլէն էվվէլքի կիւն Տէրխասատէթէ մուվասալէթ իթմիշ, վէ Լուֆֆիէ նամ վափօր պու մուհաճիրլէրի ալարագ տիւնքի կիւն Կէմլէյիկէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր :

—Եունան [illegible] լարընտան օլուպ, էվվէլքի կիւն Բիրէա թարիգըյլէ Իզմիրէ օղրայարագ Տէրխասատէթէ կէլմիշ օլան Թէսալիա նամ վափօր, Իզմիրտէն ալտըղը պիր գաչ եիւզ գուրանէֆէրամթընը Տէրխասատէթէ կէթիրմիշ օլտուղէ, էֆրատը մէզգիւրէ Պապը սէրասքէրինէ կէօթիւրիւլմիւշլէր տիր :

—Պալաֆաթ եէրի քօմիւնտէ պացը պուլունան պիր Սագըզ սէֆինէսինէ տախիլ իլէ, խըր"ըզըզ գատարընտա պուլունան Ալի վէ Խըրֆօ նամընտա իքի քիշինին կէչէն կիճէ պահրիէ բօլիսի թարաֆընտան թէվգիֆ օլունտուգլարը, վէ էինէ օ կիճէ սաարզալը կիրտուհինտէն կիլիտլի իսդամիլտին տախի իքի կէչիրիլտիկի խապէր ալընմըշ տըր :

—Էվրօբաեա բօսթա իլէ Տէրիսաատէթտէն կէօնտէրիլէն մէքթուպլար իւճրէթի Ալմանիա բօսթասը թարաֆընտան 50 բարատան 40 բարաեա ինտիրիլմիշ օլտուղունտան, իթթիհատ բօսթասը տախի 40 բարատան 20 բարաեա թէնզիլ իթմիշ տիր :

—Սագըզ վէ Չէշմէ աֆէթզէտէկեանը իչին թէշէքքիւլ իտէն գօմիսիօն իանէ գօլլէքթօրի թարաֆընտան նէշր օլունան պիր խանէնամէյէ կէօրէ, Օսմանլը պանգասը, Պրէտի Լիօնէ, Սօսիէթէ Ժէնէրալ տը Լ'Ամբիր Օթօման, Պանգ տը Գօնսթանթինօբլ, Կրէտի Ժէնէրալ Օթօման, Սօսիէթէ Օթօման տը Շանժ է տը Վալէօր, Մ. Զաֆիրօբուլօ վէ Զարիֆի պանգասը, Զ. Սթէֆանօվիչ վէ Ֆ. Մավրօգօրտաթօ պանգալար իանէ իչին այրը այրը տէֆթէրլէր քիւշատ իթմիշ օլտուգլարընտան, չու պէտաղաթ ֆէլաքէթզէտէկեանա իանէ իթմէք արզու իտէնլէրին պուլունանլար, պանքէրլէրին պալէտաէ մէզքիւր խազիանէլէրէ կէօնտէրէճէք տիրլէր :

— Աթինա պէտէլիէէ մէճլիսի Սագըզ ֆէլաքէթզէտէկեանընա 3,000 ֆրանգ իանէ կէօնտէրմիշ տիր :

— Սագըզտան բէյ տէր բէյ ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, հարէքէթի արզ եէնիտէն չիտտէթլինէ պաշլամըշ տըր :

Արզ հէմէն հիչ տուրմագ սըզըն տալղալանտըղընտան, ճէզիրէնին պիւթիւն ղամմազը վէ եախտ պիր եանար տաղ գըհըր իտէնլի միւլահազալարը էհալի տիւչարը տէհշէթ օլմագտա տըր :

Պինաէն ալէյհ եէվմ ու տէհշէթ թարիֆ գապուլ իթմէզ տէրէճէտէ օլտուղունտան, հէր քէս փափօրլարա ճան աթըպ ֆիրար իթմէքտէ տիր :

Իւք զէլզէլէ իւզէրինէ եէրտէ աչըլան եարըգլար կիթտիքճէ չօղալըպ պիւյիւմէքտէ տիրլէր: Պու եարըգլարտան քիւքիւրտ գօգուլարը կէլիեօր :

Պուլգուճըլար Սագըզ իլէ Չէշմէ արասընտա պուլունան աէնիգլին ալթընտաքի թօբրագըն եիւքսէլտիկինի պէեան իտիեօրլար :

Կիւնտիւզլէրի գիճաատէ սըճագ օլմագտա տըր : Սագըզ մուհաճիրլէրինին գըսմը քիւլլիսի Իզմիրէ ազիմէթ իթմէքտէ տիր :

— Զըրգըն հաֆթա զարֆընտա, Թալիա նամ պէյլիք վափօրունուն օրտասընա պազը օլան պիր պիւյիւք մաավունա իլէ Զանագ գալէ իսթիհքեամաթընա մախսուս օգարագ, 110 բարչէ գըրըգ թօբու, պիր խայլի գումպարա, վէ պիր թագըմ տէմիր էտէվաթ կէօնտէրիլմիշկի կիպի, Լէմնօս վէ Թէնէտօս ատալարընա Իզմիրին եէնի գալէ թէմինէ օլունան մահալլինտէ ինշա օլունան իսթիհքեամաթը ճէտիտէ իչին տախի թօբլար կէօնտէրիլմիշ տիր :

Մէզքիւր Թալիա վափօրու Ճէզայիրի պահրը Սէֆիտին պազը մահալլէրինէ պիր աղըր թօբճու աքէրի իգամ գըլընմըշ տըր :

— Բօսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթի թարաֆընտան նէշր օլունան պիր իլաննամէյէ կէօրէ, Դօնեաստա էճնէպի լիսան իւզրէ պիր թէլէկրաֆ մէրքէզի քիւշատ օլունմուշ տուր : Խօթանպօլտան մահալլի մէզգիւրէ չէքիլէճէք տէր պիր թէլէկրաֆըն ֆիաթը 25 ղրուշ տուր :

— Թունուս մէսէլէսինէ տայիր ճանիպը Պապը Ալիտէն տիւէլի մուազզամաեա կէօնտէրիլէճէք նօթանըն կէօնտէրիլմիշ օլտուղունու տիւնքի "Ակէնս Հավաս" եազըպ իսէ տէ, պու նօթանըն անճագ բազար իրթէսի կիւնիւ կէօնտէրիլէճէկի իհթիմալատէն տիր : Մէզքիւր նօթանըն Տէրխասատէթ "սիւֆէրասընա" մը, եօգսա սալթանաթըն Սէնիյէ "սէֆէրասընա" մը կէօնտէրիլէճէկի հէնիւզ գարարլաշտըրըլմամըշ տըր :

Մահսուլէթէն անլաշըլաճագը իւզրէ, պու նօթատա, Թունուս էեալէթի, տէվլէթի Ալիէնին էճզայի միւթէմմիմէսինտէն պուլունտուղու էհլիյէթէն, գըթը հայրէթի Բատիշահինին էսասէթի մէզքիւրէթէ քի հուգուգը հիւքիւմտարիսի տայիմ իտիլէճէք, վէ իշպու նօգթայի նազար իւզրէ, Ֆրանսա սաաքիրինին Թունուս հուտուտունու կէչմէսի, գավանինի պէյ ին էլ միւէլլի թէճավիւզիմէք օլաճաղընտան, պունա գարչը բրօթէսթօ օլունաճագ տըր :

Պունտան պաշգա Պապը Ալի, Թունուս Թօբրաղընա հիւճում իթմէք իչին էսպապը լազըմէ պուլունմատըղընը, չիւնքի Թունուս բաշասընըն իտարէսինէ մէմուր օլտուղու մէմալիքի Օսմանիէնին պիր գըթասընտա, ազամէթ վէ հուգուգը հիւքիւմտարիյի հազրէթի Բատիշահիյի մուհաֆազա իթմէքլիք, վէ հուտուտ գապիլէլէրի միեանընտա ինթիզամը պազի սագլամագ իչին վասըթաի քեաֆիէէ մալիք պուլունտուղունու պիլտիրէճէք տիր: Իշպու Գըրումիլէրին թէճավիւզի իչին Ֆրանսա թարաֆընտան պաշլանըլմըշ օլան պիր հարէքէթ հագգընտա Պապը Ալինին սէօյլէճէկի, ալէյհտար [illegible] օլունաճաղը իպարէթ տիր :

(Մէօխէզ)

—Սըհհիէ նէզարէթի թարաֆընտան վէպա իլլէթինին տէրէճէյի սիրայէթինի պիլթէհգիգ տահա զիատէ մէնի սիրայէթի էօպագընը իգմալ իթմէք իւզրէ, էրգինճան վէ սայիր մահալլէրէ կէօնտէրիլմէսի մուգարրէր օլան թապիպլէր, էվվէլքի կիւն Թրապզօն թարիգըյլէ Տէրխասատէթտէն եօլա չըգարըլմըշլար տըր :

— Խօթանպօլտան Յիւնճիւ միւտաֆաա խաթթընըն խարիթասը թանզիմի, հարպիէ նէզարէթի թարաֆընտան պազը էրքէանը հարպ զապիթանընա էմր օլունմուշ տուր :

— Մէմալիքի մահրուսէի Շահանէէէ տուխուլի մէմնու օլուպ, սօն Իթալիա բօսթասըյլա Աթինատան կէլէն պազը Եունան ղազէթալարը գապթա թարաֆընտան միւսատէրէ էտիլմիշ տիր :

—Նէչէն ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ Բանկալթըտէ պիր գասապ տիւքքեանընա 2 ատէմ կիրմիշ, պիր մըգտար էթ քէստիրէրէք, իւզէրինտէ ազչէ պուլունմատըղընտան պահայը պիր լիրանըն գուսուրունու վէ էթի չըրադընա վէրիպ էվէ գատար պէրապէր կէօնտէրմէսի լիւզումինի գասապա իխթար իթմիշ, վէ գասապտա պունա ըրզա օլարագ չըրաղը արզալըընա թագըպ պիր թէնհա սօգագա վիրտիւքլէրինտէ, պիչարէնին օրասա էլինի տէդաղը պաղլարագ վէ աղզը իլէ էթի ալարագ սօնրա ֆիրար էյլէմիշլէր տիր :

—Պուրիէ ղազէթասը պիր պէնտի մախսուսընտա Եունան մէսէլէսինտէն պահս իթտիկի սըրատա, չէօյլէ տիեօր. «Արնավուտլար Արնավուտ գալմագ վէ Ուլահլար Ուլահ գալմագ իսթէեօրլար : Եունանլըլար տա պու էհալինին հիսսիաթընա վագըֆ օլտուգլարընտան, քէնտիլէրինէ թէրք օլունան էեալաթըն տէվլէթլէր թարաֆընտան թէէմին օլունմասընը թալէպ իթմէքտէ տիրլէր :

«Հէր նէ տախի օլսա, Թիւրքիա իլէ Եունան հուտուտու մէսէլէսի մուհարէպէսիզ խիթամ պուլմաեաճագ տըր, վէ չու հիւսնի նէթիճէ տէ տիբլօմաթլար սաէեսինտէ իստիհսալ օլաճագ տըր »

—Թէքրար մէզքիւր ղազէթանըն Տէվլինօտան մարտ 27 թարիխլի ալտըղը պիր մէքթուպտա պէր վէճհի աթի օգունմուշ տուր.

«Եունանիսթանտան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, հիւքիւմէթին թանզիմ էյլէտիկի վաղ օլունմագ իւզրէ Զամուրիասըն մահալլի մէզքիւրէ 3000 կէօնիւլլիւ մուվասալէթ իթմիշ, վէ պու կէօնիւլլիւլէր թէճհիզ օլունուպ, Հէնրի Մարթինի թիւֆէնքլէրիյլէ տէ միւսէլլահ օլտուգլարը հալտէ, Արթա թարաֆընա սէվգ օլունմուշլար տըր :

«Շէհրիմիզտէ էհիօթլար թարաֆընտան թէէսիս օլունան Արնավուտ իթթիֆագը մէպուսանընտան Մ. Բ. Ֆրէչարիսիս, պու տէֆա Աթինատան, աւհայը նուֆուզ օլան Միւլիտին Արնավուտլարընա Ռամճա պիր պէեաննամէ իրսալ իթմիշ, վէ պու պէեաննամէնին միւնտէրիճաթը չունտան իպարէթ պուլունմուշ տուր : Մէզքիւր պէեաննամէ միւէլլիֆի, Թիւրքլէր Էվրօբատան թարտ ու թէպիտ օլունաճագլար տըր տէեու Արնավուտլարը գօրգութմագ իսթէեօր, «վէ սիզտէ, տէեօր, Եունան գանը թաշըյօրսունըզտան, էլպէթթէ Թիւրքլէրին արտը սըրա Ասիաեա կիթմէսէճէքսինիզ, վէ պիզի թէհլիքէտէն Մօսգօֆ թաարրուզունա գարշը տուրմագ իւզրէ պիզէ իմտատ իթմէլիսինիզ :» Պիր աղ ալչալըտա չունու տա իլավէ իտիեօր :

«Իկէր Եէրիրի պիր Եէալէթի մուխթարէ իթմէք իսթէրսէնիզ, սիզին գարտաշլարընըզ, եանի պիզ սիզէ եարտըմ իթմէեէ հազըրըզ, լաքին սագըն Էվրօբա տէվլէթլէրինէ միւ-

րաճաւոյ իթմէնէւմնիզ, զիրա էկէր էվրօբա տէվլէթլէրինտէն պիրինին պօեունտուրուգը ալթընա կիրէրմինիզ Եօքլուգլէր կիպի Թաամալըզը Թազընաճագընըզ ։»

Գէեամննամէ սահիպի մէգալէսինէ խիթամ վիրտիկի սըրատա չէօյլէ տէեօր. «Ֆագաթ, Արնավուտլար, էկէր պիզիմ գարտաշճասընա մէրտիկլիկ Նասիհաթլարա գուլագ տամազ իսէնիզ, սալը ուսչմանըմըզ իլէ մուհարէպէ իթմէք իչին գըՆընտան չըգմանա բէք եագըն օլան գըլըճլարըմըզը սիզին ալէյհինիզէ տէ չէվիրէճէյիզ ։ Հէր Նէ տախի գուհուր իտէր իսէ, հէբսինէ սիզի մէսուլ թութաճագըզ ։»

—Մէսաժէ տ'Աթէն Նամ զազէթատա օգունմուշ տուր.

[illegible] պին ալթընըջ սըրըֆը չակրտլէրի թօբճու վէ էրքեանը հարպ ալաՆըստա մէւազիմ թայինն օլունմուշլար տըր ։

—Էմրի զրալի մուճիպինճէ, 13 պէօլուքբիատէ գաթարը, պիր պէօլուք խոթիչքեամ գաթարը վէ խամիթ ուգէրինտէքի բիատէ վէ խութիշքեամլարընա մախսուս օլմագ ուզրէ էրզագ վէ մուհիմմաթ պէօլուքլէրի թէշքիլ օլունաճագը կիպի, Թօբճու գաթարը պէօլուքլէրի իլէ մուհասէրէ Թօբճու Թապուրունտան դա 4 պէօլուք Թէշքիլ օլունաճագ տըր ։

—Կրաս Թիւֆէնքլէրինէ գարշըլըգ իմալ իթմէք ուզրէ, Աթինա ճիվարընտա պիր գարսիլ ֆապրիգասը ինշա օլունաճագ, վէ պու պապտէ մէմուլէքի էճնէպիէճէ սըբարըշ օլունան էտէվաթ եագընտա վիրուտ իտէճէք տիր.

—Թօբճու ժէնէրալ գօմանտանը, մուհասէրէ Թօբճու Թապուրունուն Թէշքիլինէ միւպաշէրէթ իթմէք իչին էմր ալըշ իթմիշ տիր ։ Պու Թապուր 4 պէօլուքտէն իպարէթ օլաճագ տըր ։ Զապիթանհէյէթլէրի, միւլազիմլէր իլէ սահրանըն 4 Թապուր Թօբճուլարընտան ալընան զապիթլէրտէն միւթէշէքքիլ օլաճագ տըր ։

—Մէսէնիրը գազէթասընըն պէեանընա կէօրէ, հիւքիւմէթի մահէլլիեէնին սուր հարէքէթինտէն տօլայը գաէէթ պէրէքէթլի պիր մատէն իշլէմէզ օլմուշ տուր ։ Շէօյլէ քի, Կէմէչիքտէն խալկը վէրիլտիկինէ կէօրէ, մահէլլի մէզքիւրտէ վագը պիր զըռմ մատէնի իմթալի Թէպատաընտան Սպիրիտոն Գունճէլէրի Նամընտա պիր քիմէնին ուզէրինտէ օլուպ, պու անէ գատար բէք կիւզէլ տուրէթտէ իշլէթիլմէքտէ իքէն, կէչէնտէ, հաճի Օհաննէս Նամընտա պիր քիմսէ, պիր գաչ Նուֆուզլու քիմսէլէր իլէ պիրլէշէրէք, վէ պիր Թագըմ սիյահը էֆրատըն պաշընա կէչէրէք, մէզքիւր մատէն մահէլլինէ կիթմիշ, վէ Մ. Գունճէլարինին ատէմլէրինի օրատան չըգարթըպ, քէնտիսի մատէն չըգարմըշ, վէ սօնրա կէրէք չըգարըլան մատէնի, վէ կէրէք զալէն չըգարըլմըշ օլուպ, սէվգ օլունմագ ուզրէ պուլունան տիկէր պիր չօգ մատէնի պիրլէքտէ ալըպ կէօթիւրմիւշ տիր ։ Պրուտտ էհալիսի, ճանճա վէ մայճա պու էմնիյյէթսիզլիք տէվամ իթտիքչէ, իշլէրին բէք մամուր տուրէթտէ տէվամ իտէմէնէճէկինի զանն իտէեօր ։

—Եվվէլկի կիւն, լիմանըմըզա կիրմէքտէ օլան Պէրիլ Նամ Ինկիլիզ վափօրու, Մէսաժըրի Մարիթիմ գումբանեասընըն Թօբհանէ բիշկեահընտա լէնկէրէնտազ օլան Տօնայ Նամ վափօրունա չաթմըշ, վէ իքիսի տախի աղ չօգ սագաթլանմըշլար տըր ։

—Պու քէրրէ Բիրէատա, Թօբրիլ Թէամիլէ օլունան տէնիզ մուհարէպէսի ալէթինին ֆայտէսինի կէօսթէրիր մուհիմմ պիր թէճրիւպէ իճրա օլունմուշ տուր ։ Պու Թէճրիւպէ, Բիրէանա տէմիր աթմանա կէլէն պիր Ֆրանսըզ հարպ սէֆինէսի ալէյհինտէ Թէճրիւպէ իտիլմիշ, վէ Թօրբիլ սանտալըրըյլա ուզէրինէ հիւճում օլունաճագը քէնտիսինէ խապէր վիրիլմիշ օլտուղունտան, Ֆրանսըզ սէֆինէսի գօմանտանը պունլարա ալէյհինտէ Թէտապիրի լազըմէյի իթթիխազ էյլէմիշ, վէ լաքին տէմիրի աթտըգտան սօնրա, սէֆինէսինին եանլարընտա իքի Թօրբիլ պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր ։

—Բազար իրթէսի ագշամը ԻսԹանպօլտա Սուլթան Ահմէտտէ, մէզքիւր մէտրէսէ սօֆթալարը միեանընտա սիլահլը պիր արպէտա վուգու պուլուպ, Թալէպէտէն իչիւ եարալանմըշ, վէ տէօրտիւ ալըգ ու [illegible] քի ագշամ, մահէլլի մէզքիւրտէ պիր արպէտա տահա վուգու պուլմուշ իսէ տէ, բօլիս վագթինտէ եէԹիշտիկինտէն, գան ագմասընա մէյտան պրագըլմամըշ տըր ։ Պու սօֆԹալարըն տուրտուգլարը մահէլլ պօշալթըլըպ, պիր պէօլուք զապթիյէ իգամէ իտիլմիշ տիր ։ Եէտի սօֆթա տահա Թէվգիֆ օլունմուշ տուր ։

— Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նօվիգօֆ իլէ բրէնս Իմէրիթինսքիյէ պիրինճի րիւթպէտէն Նիշանի Օսմանի իհսան պույրուլմուշ տուր ։

— Ճան գուրթարան հէյէթի գօմիսիօնու, տուռնքի կիւն ինթիխապ իյլէմիշ տիր ։

Մէզքիւր ինթիխապէ հէյէթի մէզքիւրէնին մէվգիլէրինի Թէֆթիշ իլէ օնա կէօրէ պիր եէնի Թարիֆա Թանզիմինէ գարար վէրիլմիշ տիր ։

—Տէրլատատէթ Ինկիլթէրրա սէֆարէթի պաշ Թէրճէմանը սըր Ալֆրէտ Սէնտօըընըն հէմշիրէսի մատամ Լօնկվար, Սագըզ աֆէթզէտէկեանընա իանէ իթմէք ուզրէ օլ ճանիպէ ազիմէթ իթմիշ տիր ։

—Բանկայի օսմանիյէնին պիրի Թարաֆըմըզա չու վագըաեր եազըեօր.

«Գատընըն պիրի, Սէնթ-Էօբրի քիլիսէսինտէ տան Ճիօվաննի Նամ րահիպին տուրտուգու խանատաՆընք տօլապընա կիրմիշ, վէ խանատանընք օլուր իքէն, խանատաՆանքըրըն օրթասընտա, բարա մէզպուրէյի տուրտուրուպ, Նէ միքտտէն օլտուղունու սօրալ իթմիշ, վէ գատըն իսէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու մէզքիւր քիլիսէտէ իպատէթլէրինի իճրա իտէն Էրմէնի-Գաթօլիք գատընլարընտան պիրիսի օլտուղունու պէեան իթմիշ իսէ, բարաս տէրհալ վէ չիտէթլէ խատտամընըք տօլապը բէնչէրէսինի գաբամըշ, վէ օլ կիւնի արթըգ խատտամանընք իթմէճէկինի սէօյլէմիշ տիր ։

«Գատըն իսէ, հազըրըն արասընտա պիր տէրէճէ իւրէթի մէնգուհէ հուսուլէ կէթիրմիշ օլան պու վագըատան տօլայը մահճուպ գալմըշ տըր ։ Զանն իտէրիմ քի պազը րօրաալար, քէնտի մէմուրիեէթլէրինին իճրասընտա պիր աղ զիեատէճէ լիեագաթ իպրազ իթմէլի տիրլէր ։» (Գազէթ)

ՍԱԳԸԶ ՎԱԳԸԱՑԻ ՄԻՒԷԼԼԻՄԷՍԻ

Էմբարսիալ գազէթասընա, մուխպիրի Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն մէքթուպուն սուրէթի տիր.

Հանեա վափօրու տէրունինտէ, 7 ապրիլ, ագշամ.

Վագըթ կիճէ եարըլարընա եագըն իսէ տէ, պիզ հալէա Գարա պուրունու կէչմէտիք ։ Տէրունինտէ պուլունտուղում Հանեա Նամ պէյլիք վափօրու Իզմիրտէն էօյլէտէն սօնրա սաաթ պիրտէ հարէքէթ իթմէք ուզրէ իքէն, Իզմիրտէ մուԹէչէքքիլ իանէ գօմիսիօնլարը Թարաֆընտան Սագըզա վէ Չէշմէյէ կէօնտէրիլէն քիւլլիեէթլի էրզագ վէ Թախթա վէ սայիրէլէրի ալմագ իչին, ազիմէթինի կէճիքտիրէրէք, կիճէ կէճ վագըթտա անճագ հարէքէթ իտէպիլմիշ տիր ։

Մէզքիւր էրզագըն պիր միգտարը Քիւլլիսի Չէշմէ իչին օլուպ, պիՆալարին, օրատա պիր գաչ սաաթ տուրաճագըմըզտան, սիզէ եազընտան էվվէլ Սագըզա տայիր հավատիս վիրէմէճէյիմ ։ Ֆագաթ Ֆէլաքէթի ալիմէտէն խէլաս օլմուշ օլան իքի իւչ քիչի վափօրտա օլուպ, վէ մալումաթլարընը քիմտէն զըռգամանագտա օլտուգլարը ճիհէթլէ, պունլարըն վիրտիկի խապէրլէր իւզէրինէ պիր չօգ մալումաթ վիրէպիլիրիմ ։

Գունլարտան պիրի Թագրիպէն 30 եաշընտա պիր կէնճ օլուպ, զէլզէ- [illegible] կիւնիւնտէն պիր հաֆթա էվվէլ էվլէնմիշ օլտուղունտան, ֆէլաքէթին վուգու պուլտուղու կիւն վիզիթա վիրմէք իչին հազըրլանմըշ, վէ խաՆէսինտէն ախշամտա չըգմագ ուզրէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, զէլզէլէ պաշլամըշ, խանէլէր եըգըլմըշ օլմասըյլա, եըգընթըլար ալթընտա գալմըշլար տըր ։ Հէր Նասըլսա էր.քէ.ք պիր եէր պուլարագ եըգընթըլարըն ալթընտան չըգմըշ իսէ տէ, գարըսընըն անճագ ալթը եէտի սաաթ չալըշըլտըգտան սօնրա, Նաշըսը պուլունմուշ տուր ։

Վարօսուն պաճասը գուրթուլան օթուրմուշ պիր աէէքն Սագըզը օտագըլը խալք վէրիլմէսինէ, եաՆընտա վարաք, տէհշէթլի զէլզէլէտէն քէնտիսինէ պիր զարար իսապէթ իթմէկ իթմէմիշինի սուալ իյլէմիշ։ Մէրգում Սագըզը, վէրտիկի ճէվապտա, խանէսի եըգըլմըշ, վէ պիր գաչ կիւն սօնրա վարախ իչիւճէ հէմէն եագըն օլան գարըտաշըն եըգընթըլար ալթընտա գալըպ գալտըգ 30 սաաթ սօնրա չըգարըլմըշ իսէ տէ, եըգընթըլար արասընտա չօճուգունու տիրիտախա կէթիրտիկի, վէ քէնտիսինին տամէն պիր էքի սաաթ էվվէլ վէֆաթ իթտիկի, պէտէնինին սըճագըլըգընտան անլաշըլմըշ իտի.

Սէօզ սէյլէտիքճէ պիր Նագարը Թէհասիւսըմըզ իլէ պագըլմագտա օլան պիր կէնճ, վալիտէսինին չու տէհշէթլի ֆէլաքէթտէ չըլդըրմըշ, վէ հէմշիրէսինին տէ կէօզինինի գարտ իթմիշ, վէ քէնտիսի գարտաշընըն ատագլարը կէօրմիշ օլուՆունու իֆատէ էյլէմէքտէ տիր ։ Պու կէնճ, մէզքիւր իւչ պիչարէ ի Իզմիրէ Թէրք իլէ սայիր ազբապա վէ Թաալլուգաթընըն աէհաբինտէն խալէրտար օլմագ ուզրէ Սագըզա ազէթ իտէեօր ։ Բէնտիսի տախի էօյլէտէն ազչամա գատար խանէսինին էրգանըթլարը ալթընտա գալարագ, գ'լզէլէնին պաչգա Թարաֆա մէյլէննէ պիր տէլիք աչմա էրինէ օրատան չըգմագա մուվաֆֆագ օլմուշ տուր ։

Պիզիմ իլէ պէրապէր պուլունամազտա օլան տէօրտիւնճիւ Սագըզը տախի 40 եաշընտա օլուպ, օ տա իչպու ֆէլաքէթէ տուչար օլմուշ իսէ տէ, ազընը պիլէ աչմագ իսթէմէեօր ։ Ֆագաթ մէրգում կէօզլէրինի կէօնէ տօղրու գալտըրարագ, պիր Թավըր մէյուսանէսի պուլունուեօր քի, սանքէ պու թավըր վէ վագիէթ, անըն տախի պիր պիլուր հիտին ու քէտէրէ տուչար օլտուղունու իսպաթէ քեաֆի տիր ։

Պու տէհշէթլի վագաարըն Նագլիաթը, Հանեա վափօրունուն Թայֆէ վէ եօլճուլարընը քէտէր վէ տէհշէթ իչինէ պըրագմըշ հալտէ, վափօրուն չարխլարը տուեու չալըշմագ եօլուն տէվամ իթմէքտիր, վէ մէհթապըն [illegible] եօլ ալտըգտան սօնրա, միւրաճէլէրին ալէմլէրինի կէօրէճէյիմ ճէեիզ, հարըլը կիճէ եարըընտան իքի սաաթ սօնրա Հանեա վափօրու Չէշմէյէ տէմիր աթտը ։

Չէշմէ, սաաթ 4

Իքի սաաթտան պէրու Չէշմէ պէլէտիեէ Նագըրըյլա մուքաւէմէ իթմէքտէ օլուպ, միւմքինէյհ աԹէշէքի մալըմաթը ըէմինէյի վէրիեօր.

Չէշմէ չէհրինին հալի օլտուղու 2,600 խանէտէն 1,000 խանէ գամամ եըգըլըպ, 5 Նուֆուս Թէլէֆաթ վար տըր ։

Ալաչաթըյըն հալիլ օլտուղու 1,800 խանէտէն 800 իւ եարալը օլուպ, 26 վէֆիյաթ, վէ 300 գատար մէճրուհ վար տըր ։

[illegible] տահա զիեատէ րախնէտար օլարագ 500 գատար խանէ եըգըլմըշ, վէ եարալըլար իլէ էօլիւլէրին միգտարը 25է պալիղ օլմուշ տուր ։

Հարէքէթի արզ, Չէշմէտէ, Սագըզա նիսպէթլէ գատար զարար վէ զիեան իթմէմիշ իսէ տէ, անտէն տահա զիեատէ աղ չէտտէ տէյիլ իմիշ ։

Օրատա կէօրտիւկէն խարապալար, հարէքէթին չիտտէթինի կէօսթէրմէքտէ տիր ։ Աղաճլարըն տալլարը հալէա պիր պիրինէ կէչմիշ կիպի տուրուեօր ։ Մէսճիտլէրին պէյլէրինտէն պիրի պիր վաանը մանէատար իլէ, «խանէլէր մէյտէլէրինի Թօբլամագ իչին սալլանըյլան ազաճլար կիպի սալլանըեօր իտի» տէմիշ տիր ։

Հարէքէթին չիտտէթինէ ՆիսպէԹէն, Թէլէֆաթըն աղ օլմասընա սէպէպ, Չէշմէ վէ Ալաչաթա վէ Գաթօրեանիեա էհալիսինին էքսէրիսի Այի Վանկելիսթրա վափօրուՆուն կէչտիկինի սէյր իթմէք ուզրէ տէնիզ գէնարընտա պուլունմուշ օլմալարը տըր ։

Էհալի բէք զիեատէ տէհշէթտէ օլուպ, Սագըզտա օլտուղու միսիլլու Թալլալարտա օթուրուեօրլար ։ Ամէլէ Թագըմը քիմ պիլիր Նէճէնէ սըգընմըշ օլտուգլարընտան, Իզմիրտէն կէլէն խանէնին Նագլ ու Թէվզիինտէ միւշքիլաթ չէքիլմիշ տիր ։

Պիր չօգ Իզմիրլիլէր պուրատա իքի իւչ չատըր ալթընտա պուլուՆուպ, ճիվարտա պուլունան պիր չատըրըտան տախի պիր գաթըրըն չօճուգ տիւնեաեա կէլմիշ իտի ։ Իզմիր օլտուղունտան, սէֆալըը պուրատան իչիւրիլմէքտէ տիր ։

Չէշմէնէ մախսուս օլան էրզագ վէ իանաթը սայիրէ վափօրտան չըգարըլմըշ օլտուղունտան, Հանեա վափօրու գալգմագ ուզրէ օլուպ, պիր սաաթ սօնրա Սագըզա պուլունաճագըզ ։

Սագըզ, 8 ապրիլ

Պիր սաաթտան պէրու Սագըզա մուվասալէթ իթտիք ։ Իզմիրտէն պիր չօգ տէլիգանըլար պուրատա կէլիպ, ֆէլաքէթզէտէկեանա խանէ տագըթմագտա տըրլար ։ Պազըլարը եարալըլարա պագըեօրլար, տիկէրլէրի զախիրէ վէ էճզաճէ տաղըտըեօրլար ։ Իզմիր էհալիսի Թարաֆընտան աֆէթզէտէկեանա խայլի մէքթուպ վէ էճզալար վէ բուլալար վէ էշիաէ իչին քէրէսթէ կէօնտէրիլմիշ տիր ։

Պու վէ Վոլթիժօր Նամ Ֆըրանսըզ վափօրլարը վէ Կոլենա Նամ Ամէրիգա վափօրու վէ Պիթըրն Նամ Ինկիլիզ վափօրու, վէ Թօրիւս Նամ Ավուսթրիա սէֆինէսի զապիթան վէ Թայֆէլէրի աֆէթզէտէկեանա մուավէնէթ իչին բէք չօգ չալըշըեօրլար ։

Պիր Թագըմ րահիպէ գատընլար տախի աֆէթզէտէկեան խանէսինտէ ֆէվգէլատէ իպրազը ղայրէթ վէ չէֆգաթ իթմէքտէ տիրլէր ։

Սէյյահ խասթախանէլէր մէնզարէսի տախի խայլի տէհշէթլի տիր ։

Մէսէլա 40 սաաթ խարապալար ալթընտա գալմըշ պիր գատըն վէ եախուտ ֆէնա հալտէ զէտէլէնմիշ պիր չօճուգ, վէ եախուտ պիր գըզ չըգարըլըպ, Թէտավի օլունուեօր ։ Ճէրրահլար իքի սէնէլիք պիր պիչարէ չօճուգուն պիր գօլունու քէսմէճէ մէճպուր օլուեօրլար ։ Թէճկէրէլէր բէյտէրպէյ վիրիլում խասեօր, վէլհասըլ էսիրէքլէր տահաՆամազ մէնզարէլէր կէօրիւլիւեօր ։

Գարիպէլէրի կէօզտէն կէչիրմէք արզու իտիեօր իտիմ, ֆագաթ միւմքին տէյիլ տիր ։ Եօլլարըն իքի Թարաֆընտա օլան պաչէ տիվարլարը եըգըլըպ եօլլար գաբանմըշ տըր ։ Թօբրագ հէր ալթըսթ օլմուշ տուր ։

Տագնօնա գարիեէսինտէ 120 խաՆէ խարապ օլուպ, 102 վէֆիեաթ վէ 78 եարալը պուլունմուշ տուր ։

Բիթիէօստա 100 գատար վէֆիեաթ վար տըր ։ Գարտամիա գարիեէսի խարապ օլուպ, 100 գատար վէֆիեաթ վար տըր ։ Տիւէնեատա 100 գատար, վէ Թալապութամօստա 180 գատար վէֆիեաթ վուգու պուլմուշ տուր ։

ԿԻՐԻՏ

Աթինատա Վիէննայըն Բօլիթիշէ Գօրէսբօնտէնց գազէթասընա եազըլըրըզնա կէօրէ, Եունանիսթան Նիհայէթ տէրհատ Պապը Ալինին Թէքլիֆաթընը, Կիրիտէն Թէրք օլունաճագ արազի Բունթա պըւՆունտա գատար Թէմտիտ իտիլմէք, վէ Եանեա էերինէ Կիրիտ տատաքէնտիսինէ Թէրք օլունմագ չարթլարըյլա գապուլ իտէճէք տիր ։ Շիմտիյէ գատար Թէքլիֆ օլունան խաթթը հուտուտ, Գարալիք Տէրպէնտինտէն Պահրը Սէֆիտէ կիտէճէք վէ պատէհու Պէրլինտէ գարարլաշտըրըլան խաթթըն Մալրօվանի Թէբէսինէ գատար սուլուք իյլէմէքտէ տիր ։ Պու Նօգթատան տա մուքթէտա օլարագ Մէցօվանը զարպ ճիհէթինէ Թէրք իտէրէք, Բէլիփթէրի տաղընա գատար կիտմէքտէ, վէ օրատա Արթա Նէհրինի հուտուտ Թէշքիլ իյլէմէքտէ տիր ։ Կիրիտ ճէզիրէսի միւնասէպէթիյլէ չունու տա իլավէթէն պէեան իտէրիմ քի, Բէսթիմօսան վարիտ օլան մէքթուպլար, ճէզիրէի մէզքիւրէտէ պիր իսեան զուհուր իտէճէկինի խապէր վէրիեօրլար ։ Կիրիտլիլէրին բիւթուն սուալիհատէ 80,000 Թիւֆէնքլէրի օլտուղու կիպի, 35,000 տէ չարքօ Թիւֆէնքլէրի պուլունմագտա տըր ։ Պունլարըն միւհիմմաթը վէ ինթիեաթէն օլարագ էրզագլարը տախի վար տըր։ Պունտան մատատա վագթ օլան պազը ալամէթլէր Կիրիտլիլէրին չու Նիեաթը մէնհուսէլէրինի տահիհէ չըգարմագտա տըրլար ։ Նասըլ քի Լասիթ Նահիեէսինտէ էհալինին պազը վէրկիլէրի Թէէտիէէ իթմէմէսի պունու իսպաթ իտէր։ Մէճլիսի Միլլի մուրախխասլարընըն եագընտա վուգու պուլաճագ ինթիխապը բէք հէեէճանլը տուրէթտէ օլաճագը մէմուլ տուր։ Կիրիտ վալիսի հէր Նէվի չիւպհէլի Նումայիշլէրինին Թէխաապընը մէն իչին լազըմ կէլէն Թէտապիրի իթթիխազ իյլէմէքտէ տիր ։

ԱՐՆԱՎՈՒՏԼԱՐ

Բրէզըրինտէն ալընան սօն խապէրլէր, իքի կիւն աղտէմ, Բրէզրին մէմուրիյէի միւլքիեէսինին մէմուրիեէթլէրինտէն իսթիֆա իթտիքլէրինէ տայիր վէրտիկլիմիզ մալումաթը Թատիգ իթմէքտէ տիրլէր, չիւնքի պիր Թագըմ Արնավուտլար տէվլէթճէ մէմուրիեէթլէրի իֆա իթմէքտէ օլտուգլարընտան, մէմուրինի միւլքիյէ հիւքիւմէթէ տիրէք Թէհտիտ օլունմագ պիր տէրէճէճէ կէլմիշ տիր։ Եվվէլքի Նումայիշլէրի պիլմիւնտէպէ, Վագթէ գազէթասընա տէրխանէք իլէտիլմիշ, Իսկիլիմ Ար-

նաւլուտ րուէսասընտան ծն պիր նէֆէրինին ախզ ու կիրիֆթի չուվէճ իլէ վուգու պուլմուշ տուր ։ Շէօյլէ քի , Իպրահիմ բաշա, պունլարա պիր էվրագ իմզալաթմագ իսթէմիշ տիր քի , պունտա , րուէսայի միւմաիլէյհիմ Պապը Ալինին էվամիր վէ իրատաթընա իթաաթ իթմէքլիկէ հազըր պուլունտուգլարընը պէեան իթմէլէրի լազըմ կէլմիշ տիր ։

Արնաւուտ րուէսասը , Բրէզրինտէն Թալիմաթա պէքլէնէճէքլէրինտէն , մէռէյէլի Թէզգիր վէ Թէզէքքիւր իթմէք իւզրէ , բաշայի միւշարիլէյհտէն ալթը կիւն վաադ իսթէմիշլէր տիր ։ Իպրահիմ բաշա պունլարա պու միւսաադէյի իթա իթմիշ իսէ տէ , Թելէկրաֆ կէօնտէրմէլէրի խուսուսունտա միւսաատէ իսիլմէմէսինէ էմիր վիրմիշ, վէ չըմէնտըֆէր սիթասիոնու րէսմի ասքէրի Թարաֆընտան իշղալ իտիլմիշ տիր ։ Պունտան մաատա , բաշայի միւշարիլէյհ պաշըպօզուգլարը մէմլէքէթլէրինէ կէօնտէրմիշ, վէ եէրլի օրտուտան պիրճիւմլէ Մաքէտօնիալըլարա հէմսն չէհրի Թէրք իթմէլէրինի էմր էյլէմիշ տիր ։ Ֆէրտասը կիւն , րուէսայի միւմաիլէյհիւմու Թէքրար նէզտինէ ճէլպ պիրլէ , պիր կիւն էվվէլ իրաքէ իթտիկլէ էվրագը իմզալաթըպ իմզալամաեաճագլարընը սօրմուշ տուր ։ Պունլար իսէ , տահա ալթը կիւն մէօհլէթին կէչմէմիշ օլտուղունու պէեան իթմիշ օլտուգլարընտան , բաշայի միւշարիլէյհին պիր իշարէթի իւզէրինէ , ճիւմլէսի զինճիրպէնտ գըլընմըշլար , վէ Թահթ էլ հըֆզ Սէլանիկէ կէօնտէրիլմիշլէր տիր ։

Սթէնպօլտ ղազէթասընըն նէշր իթտիկի պիր Թէլէկրաֆնամէտէ , էկէրչի մէրգումն Արնաւուտ րուէսասընըն սէպիլէրի Թախլիէ օլունմագ իսէ , 70.000 նէֆէր Արնաւուտլարըն Սէլանիք իւզէրինէ եիւրիւմէճէքլէրի խապէր վէրիլմիշ իսէ տէ , զաննըմըզճա կէօրէ , պու խապէր ալէադասըր պիր մէնպատան չըգմագտա տըր ։ Շուրասը մալիւմ տիր քի , մէրգումն րուէսաա սայը վէրիլմէմիշլէր տիր , վէ 70.000 նէֆէր Արնաւուտլար Սէլանիք իւզէրինէ եիւրիւմէմիշլէր տիր։ Պիր Վիէննա ղազէթասընըն պէեանընա կէօրէ , Արնաւուտ հէյէթի իթթիհատիէսինին պուլունտուղու գաղալարտան Թօրլամըշ օլան իքի Թապուր րէսմի ասաքիրի հազգընտա չիւպհէ իտիլտիկինտէն , պունլար հարպիէ նէզարէթի Թարաֆընտան Տէրխատտէ ճէլպ իտիլմիշ , վէ պունլարըն եէրինէ տիկէրլէրի Թայինի իտիլմէք իւզրէ պուլունուլմուշ տուր ։ Մէզքիւր Վիէննա ղազէթասը իլավէթէն տիւօր քի , Բրէզրինտէ պուլունան հէյէթ իթթիհատիէ րուէսասընը ախզ ու կիրիֆթ իթմէք իւզրէ , չէհրի մէզքիւրէ ասաքիրի շահանէ կէօնտէրիլմիշ օլտուղունտան , պունտան , Արնաւուտլուգտա հէճէճանը ումումինին պիւսպիւթիւն տէֆ իտիլտիկի նէթիճէսի չըգարըլապիլիր ։ Հիւքիւմէթի Սէնիյէ տէօրթ գըթա Արնաւուտ վիլաեէթլէրինի պիրլէշտիրմէյի , վէ հէյէթի իթթիհատիէնին արզու էյլէտիկի օտուզու խտարէյի միւմթազէյի վիրմէյի ասլա տիւշիւնմէմէքտէ տիր ։

(Մ-էն-ծըր)

ԳԸՊՐԸՍ

Ալաֆրանկա ապրիլին Չօխաէ Լարնագատա տէհշէթլի պիր ճինաեէթ վուգու պուլմուշ տուր ։ Շէօյլէ քի, օ ճիվարլարտան կէլէն պիր Արապ , գան ու րէվան իչինտէ օլարագ , հէնուզ սըճագ գաֆասը պէտէնինտէն այրըլմըշ վէ իւսթինտէ տէ պիր չօգ պըչագ եարալարը մէվճուտ եէրէ սէրիլմիշ պիր սաքիմ ճէսէտի կէօրմիւշ տիւր։ Մագթուլը մէրգում տանըըլ Անաստօլուլու օլուպ , Միւսլիման իմիշ , վէ պու միւտտէթ Լարնագատա իգամէթ իթմիշ տիր ։ Պու ատէմ էօլտիւրիւլտիւքտէն սօնրա իւզէրինտէ պուլունան պիր գաչ պին ղուրուշ տա սիրգաթ օլունմուշ , վէ անճագ կէօքտիւնտէ սագլամըշ օլտուղու 9 Իսկիլին լիրասը ղուրուշլուգտէն օլարագ իւզէրինտէ գալմըշ տըր ։

Լաքին մէրգումուն հայտուտընտա 5 Իսլամ րէֆիգլէրի պուլունտուղունտան , հիւքիւմէթի մահէլլիէ պունլարը Թահթը Թէվգիֆէ ալըպ իսթինթագ իտէօր իսէ տէ , չիմտիէէ գատար չու տէհշէթլի ճինաեէթի իրթիքեապ իտէն չախս մէյտանա չըգարըլամամըշ տըր ։

* * *

Պունտան պիր գաչ կիւն մուգատտէմ Դըպրըսա կէօնտէրիլէն գուրպէտիէ քէյլին պիր գոնտէրտէ պիր Եունանլըեա վուրմասընտան տօլայը Թէվգիֆ օլունան պիր Միւսլիմանըն մուհաքէմէսի, Նիգօզիա մահքէմէի Թէմեիզինտէ կէօրիւլէրէք, իքի սէնէ հապսա մահքիւմ օլմուշ տուր , վէ էկէր վուրուլան Եունանըը էօլիւր իսէ, գարիլ 10 սէնէ մահպուսիէթթէ հիւքմ օլունաճագ տըր ։

* * *

Բէյլիատա , էյլինի սօյտուգտան սօնրա սահիպինի տախի գաթլ իթմէք իսթէտիքլէրինտէն տօլայը Թէվգիֆ օլունան իքի զապթիէնին մուհաքէմէլէրի Նիգօզիատա րույէթ օլունարագ , 10 սէնէ քիւրէքէ ճէզալընտա հիւքմ օլունմուշլար տըր ։

ԱԶԴ

Հոգաբարձութիւնս ներկայ աշխարութեամբ կը փութայ ծանուցանել ազգայնոց, որ Ս. Փրկչեան ազգային Հիւանդանոցի «արհեստարանն» ը ամեն տեսակ լաւ կօշիկներ պատրաստած լինելով, կը խնդրուի արգոյ ազգայիններէ որ բարեհաճին գնել անոնցմէ , որոց չահը 600ի մօտ խղճալեաց պիտոյից պիտի յատկանայ ։

Առաւօտեան ժամ 2էն մինչեւ 11 բաց պիտի ըլլայ ․

30 մարտ 1881

Դրաս. Ազգ. Հիւ.

Մեծ Նոր խան թ. 49

GUARANA

ԿՈՒԱՐԱՆԱ

«Միկրէն Թէսմիէ օլունան տէհշէթ«լի պաշ աղրըլարըն կէլմէսինին էլը ա«լէմլ Թիէրինի հիսս իթմէքլիկէ պաշլա«տըգըմտա , ԿՐԻՄՈԼ ՎԷ ԴՈՒՄՈՒԵԱՆ«ԵԱՄԸ կուարանասընտան պիր Թէր«Թիպ ալըրտըմ , վէ հիչ պիր իչէ պագ«մաեարագ բահաթ իւզրէ տուրմաեա «պաշլարըտըմ պաշըմ , մէզքիւր կուա«րանանըն պիր գուլԹուսունու , պիր ազ «պիր աս արալըգ վիւրէրէք իչէր պիլԹիր«տիմ, վէ պունուն իւզէրինէ , հիչ էմ«սալի կ'օրմէմիշ օլտուղում հալտէ , «մէզքիւր պաշ աղրըլարընտան , պիր տիւ«զիւ լէքէ այ արատէ գալտըըմը կէօր«տիւմ։ ՑՈՖԹՕՐ ՎՈՒՏ

(Լա Լանսէթ նամ հէքիմլէ ղազէթասընտան թէրճէմէ ։) Ն. 25 ։

ANALYZSE

DE L'ELIXIR DE PEPSINE

ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԸ ԲԷԲՍԻՆԻՆ ԱՆԱԼԻԶԻ

Մէզքիւր մուալիճէ ի , Փարիսին ալիմլէրինտէն վէ հէքիմլիք մէքթէպի մուալլիմլէրինտէն օլտուղու կիպի , Պէլէտիյէ սըհհիյէսի ճէզաճը պաշըըսը օլան Մ. Լըգօնթ , ա'ա իզ էյլէմիշ տիր ։ Միւմա լէյհին Թաարիֆինէ կէօրէ , մէզքիւր Բէբսին միտէ իսֆիւնէթլէրինէ տայիր իլլէթլէրէ , վէ միտէ աղըրընա , վէ հազմ կիւճլիւկինէ , վէ պալղամա , վէ եէլ Թօրլանմասընա , վէ Թաամտան սօնրա , վէ համիլէլիք զէմանընտա զուհուրա կէլէն խաԹիֆրաեա, վէ էնվայի գարա ճիկէր իլլէթլէրինէ գարշը բէք չիֆատար օլտուղունտան , նէԹայիճի խայրիյէլէրինի պէեան իթմէքլիկի, քէնտիլիգէճէ պիր պօրճ ատտ իտէրիզ ։

1. Կրիմոլ բէբսին ի տախի, Թիւճճարլըգտա ատԹըլմագտա օլան սայիր բէբսինլէր կիպի , բէբսին իլէ գարըշըգ պիր նէվի ու ն օլտուղու հալտէ, չօգ վագըԹլըրտան պէրու , մուայիճէլէր սըրասընտա կէչմիշ տիր ։
2. Փարիս խասԹախանէլէրինտէ իսԹիմալ օլունմագտա օլան Բէբսին տէրէճէսինտէ սաֆիէ օլմուշ օլտուղու Թագտիրտէ , Փիպրինլէրի քէսմէլէն հալլ իտիփ վէ հազմ իթտիրիր ։
3. Զիւատէճէ սաֆիէ օլմուշ օլտուղունտա , Էօքիւզ էԹինի պիլէ հազմ իԹտիրիր ։
4. Պու հազմ իԹտիրիճիլիք խասսէսի , մահզա Բէբսին սայէսինտէ զուհուրա կէլմէքտէ տիր ։
5. Բէբսինին հազմ իԹտիրիճիլիք գուվվէթի, եիւզ տէրէճէ , եանի սուեուն գայնամա տէրէճէսինտէ զայիլ օլուր ։
6. Բէբսինին նէօԹրալիզէ իտիլտիկինտէ , պիր գաչ տագըգա զարֆընտա, գըլ գատըր ճէ սըճագլըգտա օլան խամըս վէ Թազէ սիւտիւ քէստիրիր ։
7. Կէրէք պու սիւտիւ քէստիրմէքլիք , վէ կէրէք հազմ իԹտիրիճիլիք գուվվէթլէրինի , գայնար սուեա գարըշտըրըլտըղընտա , Բէբսին զայիլ իտէր ։
8. Նիհայէթ , Մ. Լըգօնթ Թաալիգլէր վէ Թէճրիւպէլէր մարիֆէԹիյլէ Թաստիգ էյլէմիշ տիր քի , Փարիսին էն մէշհուր էճզախանէլէրինտէ պուլունան 42 նէվի Բէբսինլէրտէն, Կրիմոլ Բէբսինի տահա զիեատէ ալէա տըր ։

Վէ պունլարտանտա չու նէԹիճէ հասըլ օլուրիւր քի , կէրէք Թապիպ էֆէնտիլէր , վէ կէրէք էհալի Կրիմոլ Փարմագասը վէ գումբանեասը Բէբսին ի ի , սայիրլէրէ Թէրճ հ իթմէլէր ճայիզ տիր ։ չիւնքի , մուհասսէրաԹը զիկրատէ օլտուղունտան պաշգա , Փիեաթճա տախի էնվէնլյէթի տէրքեար տըր ։

Պիր գաչ տէֆա Մասխատ պէնալէրի կէօրիւլմիւշ օլան Բուսիալը Նիկօղայոսեան էֆէնտի, Իսթանպօլ հալլարըմըզը , վէ ալէյխուսուս միլլէթճէ խըտմէթ վէ մէմնուրիյէթտէ պուլունտուղըմըզ ալէյհլէրինտէ , աճը աճը սիթէմլէր եազարագ հալտէ , Թիֆլիստէ Մշակ ղազէթասընտա տախի , օրանըն Հայլարը ալէյհինտէ , չու աթիտէքի , հաատէն զիեատէ չաեանը Թէէսսիւֆ պէնտ օլունմուշ տուր ։

Ինչաալլահ , պիր կիւն տէ պիր գալէմ չըգըպտա , տիւնեանըն հիչ տէյիլ իսէ պիր քէօչէսինտէ պուլունան միլլէԹտաշլարըմըզըն , մէսէրրէԹպախշ, վէ պատիս իՖԹիխար օլաճագ հալ ու էվսաֆընը նագլ ու պէեանէ հիմմէթ , վէ իսպաթ ու Թահգըգընա ճէսարէթ իտէպիլմէսինի կէօրմէքլիկ իգպալինէ նայիլ օլուրուզ ։

Խիտամ ալիմ , աամմ ղազէթալարը օգուտուգճա , տիւշարը մէյեուսիյէթ օլմագտա տըր , զիրա , հիչ պիր եէրտէն սէվինիլ իՖԹիխար իտէճէք պիր հավատիս ալընմագտա տէյիլ տիր , վագտա , չօգ եէրլէրտէն , չօգ խաստալըգ գալէմլէր վէ ճահիլ չօճուգլար՛ , բիրէյի տէվէ իտէրէք , պազը ուեանըգլըգ խապէրլէրի վիրմէքտէ տիրլէր. հալ պու քի , էհլի տիգգաթ իչին, մէզքիւր խապէրլէր , տահա զիեատէ մաճիրայի էսէֆ օլմագտա տըրլար , չիւնքի , միլլէԹիմիզին սէֆիլ հալինէ , մէզքիւր գալէմլէր , Փարզընտա օլմաեարագ չէհատէթ իթմիշ օլմագտա , վէ միլլէԹիմիզ մալիւմաթ վէ քիւԹպալիէթինին, էօյլէ ճահիլլէր իլէ խըտմէթքեար էլինտէ գալմըշ օլմասընը անլաԹամըյօրմագտա տըրլար ։

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Թիֆլիսը գուցէ բացառութիւն է ամբողջ աշխարհիս երեսին ։ Մի քաղաք , որ ապրում է ոչ թէ միայն առանց որ և է իդէալների , որ չունի իր մասուր և բարոյական յատկանիշը , իր ուղղութիւնը , իր գոյնը , բայց որ ապրում է առանց որ և է մասուր կեանքի ։ Մի քաղաք , որ ամբողջապէս ապրում է փորի և փողի համար , մարդիկ որոնք ապրում են առանց մասուր կեանքի , առանց գլխի ։

Թիֆլիսցու համար փորը գլխա-

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸՋԼԱՐ

(25)

Լաքին մէրգում նիհայէթ եօրկունլուգ հիսս իթմէկէ պաշլատըղընտա , պիյիւք պուլութլար մահիթապը կիզլէմիշ օլտուգլարընտան, օրթալըգ պիւսպիւթիւն գարարմըշ, վէ ուֆուգուն խաթթը զայիգ օլմուշ իտի ։ Ժան Րընօ իսէ , նէրէտէ պուլունտուղունու պիլմէտիկինտէն, Փիքրինի պիր իզթիրապ իհաթա էյլէտի , վէ լաքին քէնտիսի ասլա ղայպ իթմէեէրէք, քէնտի քէնտինէ,

—Հէր նէ տախի օլսա , սաֆիյի սէլամէթ լազըմ տըր , տէտի , վէ հարաքէթինը Թէչտիտ իթտի ։

Հալպուքի մէրգումուն պու հարէքէթի , աէէթա էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա օլուպ , չիւնքի ազալարը զաթէն էվվէլքի չէվիքլիկինտէ պուլունմամըշլէ , ումուզլարընտա վէ սըրթընտա տա կէվշէքլիք հիսս իթմէկէ պաշլամըշ իտի ։

—Հա՛յ չէյթան հա՛յ , տէտի քիւրէք գաշըկլըր հիտաէթլէ , աճապա պօղազըմա պիր Թաշ պաղլանան քէօլէ կիպի պօղուլմա՞գ իչին մի սէֆինէտէն գուրթուլտում ։ Էկէր գատէրիմ պու օլաճագ իսէ , բէք պիյիւք Թալէսիզլիք տիր ։ Հա՛յտէ Ժան Րընօ , սէնի կէօրէյիմ, ա՛տամ օլ, վէ քէնտի Թէնինի միւտաֆաա էթ . . .

Ժան Րընօ մուվագգաթէն Թահրիք օլունարագ , գուվվէթի եէրինէ կէլմիշ օլտուղունու զանն իթտի իսէ տէ , պու զաննը չօգ վագըթ իմթիտատ իթմէյիպ , մէրգում գուվվէթ վէ տէրմանը գայպօլտըղընը հիսս իթմէքտէ իտի ։ Պու հալտէ, պունտան սօնրա զիեատէ եօլ եիւրիւմէք միւմքինսիզ օլուպ , սահիլին եագընտա պուլունտուղունա տայիր տախի հիչ պիր էմարէ եօգ իտի ։

Նակեաճ Ժան Րընօնուն գարարմըշ օլան կէօզլէրինէ պիր բըլըգ Թէսատիւֆ իյլէտիկի կիպի , գուլաղընա տախի քիւրէք սէսի կէլտի։

Մէզքիւր բըլըգ պիր Փէնէր բըլըղը օլուպ , տէրհալ ինանէ պու քիչի պուլունան պիր սանտալ մէրգումուն եանընտան կէչմէքտէ իտի ։

Էկէրչի Ժան Րընօ Դուրթուլմագ իթթէսէ իտի , եալընըզ պիր սէս չըգարմագը քէաֆի իտի , չիւնքի օ հալտէ սանտալ եարտըմա կէլէրէք, քէնտիսինի իչինէ ալաճագ իտի ։

Մէրգում խիտատ չաղըրմագ իստէ , տօտագլարընը աչմագտա իքէն,

—Աճապա փիտէրի՞ն էլինէ վէ բէնչէսինէ տիւշէճէյիմ, չիւնքի էնկինէ սօղրու կիթմէքտէ օլան պու սանտալ, չիպըհէսիզ, Տօրտօ սէֆինէսի եանընտա լէնկէրէնտազ օլան սիվիլօթա այիտ տիր , վէ պու սիվիլօտա Փրանսըզ օլմայէ , Դաեէնէ իսԹիզտէն , մահպուսիէթիմին մուհէյիէնի Թէպտիլ իթմիշ օլաճաղըմ, պինապէրին էէնիտէն քէնտիմի հապսա իլգա իթմէքտէն իսէ , եօլմէք պէնճէ տահա էվլէա տըր , տէյի միւլահազա իտէրէք , եարտըմա չըղըրմագլըգտ Թաավվուրունտան տէրագաթ Փէրաղաթ կէյտի ։

Արման Տօրտօ վէ իքի նէֆէր Թայիֆէլէրի էվէլէր սէֆինէսինէ կէօթիւրէն սանտալ խայիւնէ ուղուլանտը իսէ տէ , Ժան Րընօ մէզքիւր Թէսատիւֆէ , եօլունտան չաշմամըշ օլտուղունու , չիւնքի , պու սանտալ չիւպհէսիզ սաֆիյէն սուրըլմըշ պուլունտուղունը պիլլահաղա , գուվվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ էյլէտի ։

Իմտի , մահքիւմը մէրգում , պօղուլմագ գօրգուսունտա օլսա , քէնտիլէրինի Թամթամագ իչին չօղրագճա հարէքէթլէրինի արթըրան եէնի եիւզմէէէ պաշլամադըլ իտիպի , նիգամըզ պիր Թարղտա Թէքրար եիւզմէկէ պաշլատը ։

Ժան Րընօ չիւպհէսիզ ղարգ օլաճագ իքէն , նակէհան պօղուլ պիր սէս չըգարտը , լաքին պու սէսն մէեուսիէթէ վէ քէտէր սէսի օլմաեըպ , իլա մէսէրրէթ վէ իւմիտ սէսի իտի ։

Զիւնքի պու արալըգ մահիթապ իքի պուլութ արասընտան գուրԹուլմուշ օլտուղու հալտէ , պունուն այտընլըղը սահէսինտէ , պաշ եիւքսէք պալէնլար ումլարընտէ գույարէլի սէմավիէ իւզէրինտէ կէօրկէօսինի կէօրմիւշ իտի ։

Պինապէրին ղայրէթի արթըրտը , լաքին Թագաթ գալմատըճա, ղայրէթ պիր չէյ եարամազ ։ Նասըլ քի չու սըրատա տախի Ժան Րընօ, կէրչի ումուզմուշ գօլլարը վէ քէչէլէչմիշ աեագլարը , գայնամագտա օլան սուլար իչինտէ բէք չօգ չալգանթը իսէ տէ , ասլա իլէրուլէեէմէտի , վէ հաթթա պիր չէյ պիլէ կէօրէմէեօր իտի ։

Պիր սանիյէ տահա կէչսէ իտի , տալկալար մէրգումուն պաշը իւզէրինտէն միւրուր իտէրէք , քէնտիսինի պօղաճագլար իտի, լաքին սէլամէթ Թապիլի հիսսի հէր վագըթ իմտատըն իւզէրինտէ էքսիք օլմաեաճաղընտան , Ժան Րընօ տախի, տալկալարըն նէմլաք քէֆիլի ալթընտա գալաճագը սըրատա ,

—Ա՛հ , քիմսէ պէնիմ եարտըմըմա կէլմէեէճէ՞ք մի տիր, տէեա պաղըրտըլար ։

—Պունա գորգմա , ճէսա՛րէթ , ճէսա՛րէթ , սաճիլէ վարըլ օլուեորուզ , տէեա պիր սէս իչիտիլտի , վէ Փիքրիյի մէզպուր պու սէսէն քեապի գուվվէթ իւէրէք , հէման իլերիէէ ատըլտը , վէ պիր տալկա մէրգումու ալըպ եուվարլատարագ , հէման րուհսուզ պիր հալտէ գումուն իւզէրինէ աթտը ։

Ֆագաթ Ժան Րընօ , պիր քերրէ մուխաթարատան խալի օլտուղու Թագտիրտէ , գայըն Թայիֆէսինէ պէնզէեէն սադմէլէր կիպի հէման պատըրմաեա մէյլէտ տէյիլ իտի ։

Իմտի , պիր սանիյէ գատար ուեուշուգլուգ իչինտէ գալըպ գալտըգտան սօնրա , տէրզա գալգտը , վէ վար գուվվէթիյլէ նէֆէս ալըպ , պաշընը պագըրմըշ օլտուղու էլպիսէսի չըգընընը աչըպ , վէ Թէքրար կիեինմէյէ պէտ էյլէտի ։

Կոյինէճէկի էլպիսէ , եունմուշ պիր իչ կէօմլէկի , պիր բանԹալօն , պիր նէվի պալը վէ չօրապլարտան իպարէթ պուլունմագլէ, չօգ վագըթ իմթիտատ իթմէտի ։

Դօրա , գաեանըն ալթընտա վէ կէօզէ կէօրիւնմէզ պիր ուրէթտէ տեագտա պուլունմագլէ , չու եօլտա քէլամա տէվամ էյլէտի ։

—Սիզ քիմսինիզ, վէ նէ՞րէտէն կէլիեօրսունուզ ։

Ժան Րընօ ախթրէտի , վէ Փիքրինին մուվագգաթ ալթիւսթիւկիւ, սահիլ իւզէրինտէ եալընըզ օլմատըղընը հէման պիւսպիւթիւն քէնտիսինէ ունուտթուրտուղունտան , վէ րէճա եօլու պիր սէտա իլէ,

—Հէր քիմ տախի օլսանըզ , պանա մէրհամէթ իտինիզ, վէ պէնտէն զօրգ արագ , քիմսէյի եարտըմա չըղըրմըեընըզ, տէտի ։

—Պէնիմ քիմսէտէն զօրգում եօգ տուր , տէեա ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ գալըպ պիր սէսա իլէ, պինապէրին քիմսէյի եարտըմա չըղըրմաեաճաղըմ, վէ սիզէ եարտըմ իթմէքտէն տէ կէրի տուրմայաճաղըմ , Փագաթ հէր չէյտէն էվվէլ սիզին քիմ օլտուղունուզու պիլմէք իսթէրիմ ։

ւոր բանն է, փոքր կեանքի նպատակն է, խոկ գլուխը, մտաւոր կեանքը, մտաւոր զարգացումը, որ և է գաղափարներով հետաքրքրվելը ոչ թէ միայն երկրորդական բան է, բայց բոլորովին էլ չը կայ նրա համար։

Թիֆլիսցին մի տեսակ հրէշ է, մի այլանդակ, տձեւ, անհասկանալի երեւոյթ է, մի տեսակ կենտաւրոս է, որի համար ամեն բան հանաք է, ամեն բան դատարկ, աննպատակ, ձանձրալի, աւելորդ, յիմար բան է երեւում, բացի փողից ու փորից։ Նրա համար ոչ թէ միայն ոչինչ սուրբ բան չը կայ, բայց և ոչինչ բարձր, յարգելի բան չը կայ նրա աչքում։

Ի՞նչ է հետաքրքրում Թիֆլիսցուն. ուսումնարանը, — ոչ. լրագիրը, — ոչ. թատրոնը, — ոչ. եկեղեցական քարոզը, — ոչ. դասախօսութիւնը, — ոչ. ընթերցարանը, — ոչ. ներքին հասարակական հարցերը, — ոչ. քաղաքականութիւնը, — ոչ...

Ի՞նչ ազգութեան է պատկանում Թիֆլիսցին. նա ինքն էլ չը գիտէ։ Նա ռուս չէ, հայ չէ, վրացի չէ, թուրք չէ, եւրոպացի չէ...

Ի՞նչ լեզուով է խօսում Թիֆլիսցին։ Նա ինքն էլ չը գիտէ, նա խօսում է ամբողջ օրը խառն ամեն տեսակ լեզուներով և ոչ մինը քիչ թէ շատ օրինաւոր կերպով չգիտէ։

Թիֆլիսցին մի հասարակական հանելուկ է, բայց մի հանելուկ, որ շատ հեշտ է լուծվում։ Դա մտաւորապէս սպառված, ուղեղով անբարոյականացրած, ապականված մի էակ է։

Ինչ մտաւոր կամ բարոյական հիմնարկութիւն կամ ձեռնարկութիւն աջողվում է Թիֆլիսում, — ոչ մինը։

Հիմնեցէք մի լրագիր կամ ամսագիր, լինի նա ռուսերէն, հայերէն կամ վրացերէն լեզուով, — Թիֆլիսում նա չի աջողվի։ Կազմեցէք թատրոնական խումբ, — թատրոնի գործը փառաւոր կ'ընկնի։ Բաց արէք մի գրադարան, ընթերցարան, — այդ հիմնարկութիւնները ձեզ անհնարին կը լինի պահպանել։ Կարդացէք դասախօսութիւն, — ոչ ոք չի գայ։

Թիֆլիսում բոլոր դպրոցները վատ են գնում և չեն պահպանվում երկար ժամանակ, բացի կառավարութեան դպրոցներից, որոնք կառավարութենից նիւթական օժանդակութիւն են ստանում, ընկերութիւնները նոյնպէս չեն աջողվում։

Թիֆլիսցու համար փողը ոչ թէ միջոց է կեանքի մէջ, այլ նպատակ, որովհետեւ նրա հետ կապված են նրա համար երկու բաւականութիւններ՝ փորի կուշտ լինելը և սեռական յարաբերութիւնները։ Այդ երկու բաւականութիւնից դուրս Թիֆլիսցու համար ոչինչ չը կայ։

Նա գնում է օպերա, որովհետեւ երգիչ դերասանուհին գեղեցիկ է, նա նայում է երգչուհու վրա ոչ թէ երաժշտութիւնը, երգեցողութիւնը վայելելու տեսակէտից, այլ նայում է նրա վրա միմիայն ինչպէս կնոջ վրա, մարմնի վրա և յոյս ունի հանել իր նպատակին...

Նա հետաքրքրվում է բանկերով և ֆաբրիկաներով ոչ թէ այն պատճառով որ նրա համար կենդ է նպաստել երկրի տնտեսական և արդիւնագործական կեանքի զարգացմանը, — այլ միմիայն իր անձնական շահերի տեսակէտից։

Նա դառնում է Ներսիսեան դպրոցի հոգաբարձու ոչ թէ այն պատճառով, որ հետաքրքրվում է ազգային լուսաւորութեան գործով, այլ նրա համար որ իր գործերի միջոցով կարողանայ տեղաւորել իր անընդունակ և քաղցած ազգականներին որպէս վարժապետներ դպրոցի մէջ և ինքն էլ ազատվի նրանց պահելու հոգսից...

Նա ձգտում է դումայի, ուպրավայի անդամ դառնալ, ոչ թէ թելադրված լինելով հասարակութեան անկեղծ ծառայելու, նրան օգտաւէտ լինելու զգացմունքից, այլ որովհետեւ այս կամ այն պաշտօնը ձեռք բերելով կարելի է աւելի հեշտութեամբ պարապել պոդրիադներով, աւելի դիւրին է հանել նիւթական հարստահարութեան...

Եւ չը մոռանանք որ մեր նկարագրված տիպը ոչ թէ միայն անուս, կիսուս, բուրժուա Թիֆլիսցին է, ամբոխի Թիֆլիսցին, բայց և բարձր բարձրագոյն ուսում ստացած, ինտելիգենցիային պատկանող Թիֆլիսցին։

Թիֆլիսցին ոտքից մինչեւ գլուխ անբարոյականացրած մի էակ է, որի համար ոչինչ մտաւոր, բարոյական և հոգեւոր նպատակ չը կայ կեանքի մէջ։ Հարստահարիր, կողոպտիր ում և ինչքան կարող ես, փորդ կշտացրու և քէֆ արա, — ահա Թիֆլիսեցու դէվիզը։

Թիֆլիսցու կեանքը մի անընդհատ անասնական օրգիա է, առանց մի ամենաչնչին նշոյլն անգամ մտաւոր կեանքի։

Բայց ինչպէս, ինչ պատմական ազդեց և դժբաղդ հանգամանքների շնորհիվ կազմվել է այդ տեսակ այլանդակ, հրէշաւոր տարած, — ահա մի հասարակական հանելուկ։

Եւ ի՞նչ գերբնական ուժ, ինչ զօրութիւն հարկաւոր է այդ տեսակ անբարոյականացրած, մարդկային ամեն արժանաւորութիւնը կորցրած հասարակութեան մէջ մտաւոր կեանքի նշոյլն անգամ ներշնչելու, ո՞վ կը լինի այն հրաշալի, աստուածային ուժը, որ կը սթափեցնի մի ամբողջ ապականված հասարակութիւն իր սարսափելի, մշակական օրգիայից, և կը դցի նրա մէջ մտաւոր առողջութեան առաջին սերմերը, բարոյական, մտաւոր ձգտումների, հասարակական իդէալների առաջին կայծը...

Ոչ ոք, բացի մի ամենազօրեղ ուժից, ժամանակից, որ հեղհեղ կը հնձի, կը մաքրի մեր ժամանակակից ապականված հասարակութեան երկու երեք սերունդներ, կեանքից գերեզման տեղափոխելով նրանց և ասպարէզ բանալով նոր, աւելի թարմ, աւելի առողջ սերունդի առաջեւ։

Գ. Ա.
(Մշակ)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի կիւն տախի Ընդհ. Ժողով թէճէմմիւ իթմիշ, վէ Դիւան թարաֆընտան, պիր սէնէ զարֆընտա կէօրիւլէն իշլէրին րաբօրթու օգունմուշ, մէճլիս թարաֆընտան թէշէքքիւր պէեան խըլընմըշ, վէ մէզքիւր Դիւան իսթիֆասընը տախի թագտիմ էյլէմիշ տիր։

Արթըգ պու սէնէ իչին մէզքիւր մէճլիսէ խիթամ վէրիլէրէք, մայիսըն եէնիտէն թէճէմմիւ իթմէքլիկէ պուլունմասընա գարար վէրիլմիշ տիր։

Պիր տէ Ավէն. Սրբազան Հայր թարաֆընտան կէլէն պիր մէքթուպ օգունմուշ, վէ Մալխասէ օգունտուղունա կէօրէ, միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին, պիր գաչ տէֆա պէեան իթմիշ օլտուղու իւզրէ, պարիք խիթամընտան սօնրա բաթրիքլիքէ աւդէթ իթմէմէլէրի, թէմէնին իլէ թէկրար խաթիֆա իյլէտիկի անլաշըլմըշ, վէ պու խուսուսա հէրքէսին մահզունիյէթինի մուճիպ օլմուշ տուր։

Ղարիպ վէ շայանը էսէֆ օլունաճագ պերի շուրասը տըր քի, սայըր խըթթիֆալարտա, թէքմիլ մէճլիս թարաֆընտան գապուլ օլունմասըն պէեան թէսճիլ(?) գարարլարի միւճիպինճէ, թէքրար օրատա(?) միւսաատէ ալար(?) իլէ պու ... պահսէտիլէն(?) վէ պու խուսուսա հէրքէսին մահզունիյէթի(?) ...

Պունտան նէ նիյէթի իւէֆիյէ վատր, ... պիլմէյիզ, ... էքսէրիյէթին(?) պու ... ֆիքրի(?) , միւշա-

րիլէյհ հազրէթլէրինին խաթիֆասընը գապուլ իթմէք, վէ նաչար խաթիֆասընա մէճպուր էյլէմէք իւչ, պիրիւք պիր չօքեւնէյ իթմիշ օլաճագլար տըր, զիրա, մաալէսէֆ, միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին խաթիֆաար գապուլ օլունտուղու անտէ, միլլէթինիզ կիւրիւլմին չէքաղէսինին պիր ... պիր ... ողեա(?) ... տըր...

Ավսթրիա իմբէրաթօրու վէլիահտը հազրէթլէրի, պու տէֆա Երուսաղէմ կիտէլէք իճրայի զիեարէթ իթմէքտէ օլտուղունտան, պիզիմ Ս. Յակոբ վանքընա տախի զիեարէթ իթմիշ, վէ թաախումթէյէ պիրչէք հէտիյէ վէ իզզէթ իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

ԹԱՍՀԻՀ

Հէր նասըլ իսէ, կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւնտէն, եանի մարտ 28 տէն ապրիլ պիրէ գատար, գօնսօլիտ ֆիաթլարընտա եանլըշլըգ վուգու պուլունտուղունտան, վէ թաշրալարտա էհէմմիյէթի պուլունտուղունտան, թասհիհինէ լիւզում միւշիւր տիր։

Ճումաա իրթէսի մարտ 28

15-10½	աչըլմըշ	
15-10	աշաղը ֆիաթ	
15-13½	էն եիւքսէք	

Բազար իրթէսի մարտ 30

15- 7½	աչըլմըշ	
15- 6	էն աշաղը	
15-11	էն եիւքսէք	

Սալը մարտ 31

15- 6	աչըլմըշ	
15- 4½	էն աշաղը	
15- 7½	էն եիւքսէք	

Ապրիլ 1 չարշէնպէհ

15- 8½	աչըլմըշ	
15- 8½	էն աշաղը	
15-33	էն եիւքսէք	

ԻԼԱՆԱԹ

Դասապ Մուսթաֆա աղանըն, Ֆաթմա վէ Սաատէթ հանըմլարա տէյնի պուլունան մէպալիղի մալումէնին թէսվիէսի զըմնընտա, մէրհուն օլան Խասքիւյտա Թաշը Պուլուլու(?) մահալլէսինտէ 21 նումէրօլու պիր պապ խանէսինին ֆիրուխթ միւզայէտէսինին թէճտիտի գարարը, Տէֆթէրխանէ մէրքէզի իճրա ալըրէսինտէն(?) իլան օլունուր։

Սաաթճը Պետրոսուն, սարրաֆ Աւետիսէ տէյնի պուլունան մէպալիղի մալումէնին թէսվիէսի զըմնընտա, մէրհունն օլան պիր առտէ օթուրագլը սաաթ իլէ, 5 ատէտ գօտուն սաաթը, նիսանը լուլինին կիւնճիւ ճումաա իրթէսի կիւնիւ սաաթ 6 պուչուգ րատտէլէրինտէ Պէզէսթէնտէ ֆիրուխթ օլունաճաղը, Տէֆթէրխանէ մէրքէզի իճրա տայիրէսինտէն իլան օլունուր։

Հաճի Հալիլ Էֆէնտինին, Ֆաթմա Զէօհրէ հանըմա տէյնի պուլունան մէպալիղի մալումէնին թէսվիէսի զըմնընտա, մէտռունէն Թօփխանէտէ Քէրէսթէճի սօգաղընտա գայն 30 նումէրօ իլէ միւրագգամ միւթէսսըրրըֆ օլտուղու պիր պապ խանէսինին ֆիրուխթ միւզայէտէսինին թէճտիտի գարարը, Տէֆթէրխանէ մէրքէզի իճրա տայիրէսինտէն իլան օլունուր։

INJECTION

AU

MATICO

DE GR MAULT ET Ce.

Բարիտէ Վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօ իլէ միւրագգամ մաղազատա մուգիմ Կրիմօյ վէ Գումպանեասընըն, Պէրու մէմալիքինտէ հասըլ օլան Մաթիքօ աղաճը եափրագլարընտան թէրթիպ իթմիշ օլտուղու իլաճ, պու չիրքին սուեու, պիր գաչ տէֆա զարֆընտա, տիւէնանըն հէր թարաֆընտան քէսպի ... ըն զարֆընտա ... իթմիշ տիր։ Պու իլաճ էն չէտին ազընթըլարը տախի (էքսըլման) ալ վագըթ զարֆընտա էյի իտէր։

ԵՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆՏԱՆ

Եվգաֆը հիւմայուն խազինէսի մահլուլաթ տայիրէսինտէ, պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աշաղըտա մահլուլաթըն քէյֆիյէթի միւզայէտէլէրի, տօղտան ալթը սէնէսի շուպաթընըն եիկիրմի պէշինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն, շիմտիէ տէկին տէօրթ հաֆթա իչուն դըլըմըշ իսէ, միւսթաէճիր մէզքիւրէ զարֆընտա, միւզայէտէլէրի իճրա գըլընմըշ իսէ տէ, պէտէլի միւզայէտէլէրի գըյմէթի մուխամմինէլէրինէ թէտաարէք իթմէքլիկ, սօն ֆիաթըլա գալըմըշ օլտուղունտան, իշպու տօղտան սէնէսի նիսանընըն պիրինճի չիհարշէնպէհ կիւնիւնտէն իթիպարէն, չէհրի մէզքիւրուն օնպիրինճի չիհարշէնպէհ կիւնիւ սաաթ օնտա գատար թէքրար միւզայէտէլէրի իճրա գըլընաճագընտան, թալիպ օլանլարըն էյտամը մէզքիւրէտէ էնճիւմէնի խազինէյէ կէլմէլէրի պէչինճի տէֆա օլարագ իլան ու իխթար օլունուր։

2.. 11,250.. 10,000.. Թօբհանէտէ, Միւհիէտտին Ֆէնէրի մահալլէսինտէ, սէքիզինճի եօգուշունտա, եիւզ զիրա արսատա մէպնի, իւչ օտա վէ պիր սօֆա վէ իքի գուեու վէ եիւզ օթուզ զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին րուպ հիսսէսի։

10.. 10,000.. 6,000.. Մալթա չիրչիրինտէ, Նուրի տէտէ մահալլէսինտէ, Ճամիի շէրիֆ սօգաղընտա, եիւզ եիկիրմի զիրա արսատա մէպնի, տէօրթ օտա վէ իքի սօֆա վէ պիր գուեու վէ իւչ եիւզ զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

1.. 9,000.. 7,500.. Էսքի պազարընտա, Մահմուտ Մէհէմմէտ բաշա մահալլէսինտէ, Էմէր Էֆէնտի սօգաղընտա, եիւզ դէօրդ զիրա արսատա մէպնի, ալթը օտա վէ իքի սօֆա վէ պիր գուեու վէ իւչ եիւզ զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

3.. 4,500.. 4,000.. Ագսէրայտա, Ղուրէպա Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ, Նիւմիւշխանէ սօգաղընտա, ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի, իքի օտա վէ պիր սօֆա վէ պիր գուեու վէ եիկիրմի զիրա աւլուեու միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

15.. 2,500.. 1,050.. Էյիւպ դաչու գուլըպինտէ, Ավճը պէյ մահալլէսինտէ, Թիւրպէ սօգաղընտա, ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի, իւչ օտա վէ պիր սօֆա վէ պիր գուեու վէ եիկիրմի զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլին րուպ հիսսէսի։

19.. 5,000.. 3,000.. Չարշըյի քէպիրտէ, Զուհուր խան տէրունինտէ, օթուզ զիրա արսատա մէպնի, չէհրի սէքսէն ղրուշ քիրասը պիր պապ օտանըն նըսֆ հիսսէսի։

3.. 700.. 650.. Մաճունճու գուլըպինտէ, Սարը Նիւսալլ մահալլէսինտէ, թախմինէն սէքսէն զիրա պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

39.. 5,000.. 4,000.. Համզա գարուսունտա, Սարը Թիմուր մահալլէսինտէ, Ալի բաշա խանը տէրունինտէ, չէհրի իքի եիւզ ղրուշ քիրալը պիր պապ օտանըն եիւզ եիկիրմի սէհմ իթիպարըյլէ դէօրդ սէհմի։

55.. 1,250.. 875.. Ֆէնէրտէ, Թէքֆուր Ճաֆէր մահալլէսինտէ, Քէրէմիտ մահալլէսի ճատտէսինտէ, իքի եիւզ օն իւչ զիրա պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն րուպ հիսսէսի։

69.. 15,000.. 11,500.. Պէշիքթաշ գարիպէսինտէ, վէ ճատտէսինտէ, եիւզ էլլի զիրա արսատա մէպնի, սէնէվի իւչ պին ղրուշ քիրալը վէգֆէ մընտա պիր օտաէք միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ պապգալ տիւքքեանընըն նըսֆ հիսսէսի։

17 վէ 19.. 12,900.. 9,550.. Սարըեար գարիպէսինտէ, Եէնի մահալլէ ճատտէսինտէ, իքի եիւզ եիկիրմի պէշ զիրա արսատա մէպնի, պէշ օտա վէ պիր սօֆա վէ պիր գուեու վէ պիր կէօլգէ գահվէխանէ վէ 140 զիրա արսատա մէպնի տիւքքեան պիր կէօլ գահվէխանէյի միւշթէմիլ, սէնէվի պին եիւզ ղրուշ քիրալը ախշապ պիր պապ սահիլխանէնին եիկիրմի հիսսէ իթիպարըյլէ ալթը հիսսէսի։

(1) Ճիւմլէլէրին էվվէլինտէ պուլունան իլք հիզատաքի րագամլար մահլուլաթըն նումերօլարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր գըյմէթի մուխամմէնէլէրինի, վէ իւչիւնճիւ հիզատաքիլէր տախի պէտէլի միւզայէտէլէրինի, միրալի Օսմանի 100 ղրուշ հէսապ օլարագ պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 15 ապրիլ

Ինկլիզ	գօնսօլիտի	100-3/4
Էսհամը	Օսմանիյէ աչըլըշը	14-3/4
"	" գափանըշը	18-
1865	իսթիգրազը	16-1/4
1869	"	16-
1871	"	73-3/4
1872	(Պօնտու Թրէզօր)	26-1/2
1873	"	15-1/4
Օսմանլը	Պանգասը	16-1/4
Րուսիա	իսթիգրազը 1873	92-5/8
Մըսըր	իսթիգրազը պիրլէշմիշ	75-7/8
"	իմթիյազլը (շըմէնտօֆ.)	98-
Տէվլէթի Ալիէնին 1877	իսթիգրազը	87-1/2
Տախիլի	սանիյէ	76-1/4
Մըսըրըն	Րօչիլտ իսթիգրազը	96-3/4
1877	Մաճարիսթան էսհամը	99-
Գամպիօ	Պարիզ 3 այ վատէ	25-60

Փարիս, 15 ապրիլ

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու	3%	89 25
" "	5%	120-20
Էսհամը Օսմանիյէ	աչըլըշը	15-
" "	գափանըշը	14-95
1865	իսթիգրազը	77-
1869	"	76-
1873	"	76-
Րումէլի շըմէնտօֆ.	թահվիլա.	54-25
Օսմանլը	Պանգասը	621-25
Գրէտի	Լիօնէ	890-
Րուս ֆօնտօսու	5% (1877	96-1/4
Րուսիանըն Շարգ	իսթիգրազը	61-3/4
Իթալիա	ֆօնտօսու	89 90
Մըսըր իսթիգ.	պիրլէշմիշ	384-37 1/2
Իսբանիա խարիճի	իսթիգրազը	21-3/4
Գամպիօ Լօնտրա	ուզէրինէ	25-34

Պօրսա, (Պուլվար) 15 ապրիլ

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու	5%	120-21 3/4
Էսհամը	Օսմանիյէ	15-05

Վիէննա, 15 ապրիլ

Լօնտրա ուզէրինէ	գամպիօ	118-05
Րումէլի տէմիր եօլ	թահվիլաթը	23-90

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Օսմ.	ապրիլ 2 աղըշ. գր.	16-15
" "	ապրիլ 3 ապհ. աչ.	16-15
" "	էն եիւքսէք	16-15
" "	էն աշաղը	16- 8
" "	Սաաթ 5 տէ	16- 9
1863 իսթիգ.	(Մութօն) 6% ֆ.	75-1/2
1865 "	" 6% ֆ.	75-1/2
1869 "	(Բինար) 6% ֆ.	73-
1872 "	(Պօնտու Թրէզօր	25-
1873 "	(Բինար) 6% ֆ.	72-
Րումէլի	շըմէնտօֆէր	53-1/2
Բարօր	ղուրուշ	36-
Հէվալէսիզ	"	30-
Աղչէ ֆայիզի	%	9-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6%	4-30
Սօսիէթէ ժէն 6%	4-30
Իսթանպօլ Պանգասը	10- 5
Սօսիէթէ Օթօման	3-30
Թրամվայ 5%	345-
Լավրիօմ (մաաէն)	107-

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՃԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղը ֆ.
Ինկիլիզ լիրասը	109 36
Ֆրանսըզ ալթունու	87-21
Բօլ	90-10
Գրիմեց ալթունու	51-25
Պէճաղ մէճիտիյէ	107-26
Մէթալիք	206-1/2
Պէշլիք	210-
Ալթըլըգ	126-
Պագըր	685
Գարպօն գայիմէսի գաքիք	880

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱՃԱՍԸ

Էն եիւքսէք	930-
Էն աշաղը	930-
Սաաթ 5 տէ	930-

ՍԱՀԻՊ Ղ ԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՕՍԵԱՆ